

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «Дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи»

1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Медицина, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Форма навчання	очна денна, очна вечірня
Назва навчальної дисципліни	«Дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи»
Кафедра	Кафедра неврології
Е-mail кафедри	Kaf_neurology@meduniv.Lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	<p>Негрич Тетяна Іванівна, д.м.н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?user=si0VCS4AAAAJ&hl=uk&oi=ao</p> <p>Мар'єнко Лідія Борисівна, д. м. н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?user=eoerLEAAAAJ</p> <p>Малярська Наталія Василівна, к. м. н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=TG4eMUUAAAAJ</p> <p>Король Ганна Миколаївна, к. м. н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=OZz7wYcAAAAJ</p> <p>Матвієнко Юрій Олександрович, к. м. н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?user=TIDheb8AAAAJ</p> <p>Боженко Наталія Леонідівна, к. м. н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?user=bDIOsisAAAAJ</p>
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	За вибором аспіранта/ів
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні/семінарські заняття/самостійна робота аспірантів)	90 год (8/28/8/46 - очна форма)
Консультації	Є, згідно графіка

2. Анотація до дисципліни

Силабус з дисципліни «Дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії укладено у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти». Ознайомлення з вказаною дисципліною дає можливість здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здобути компетенції (знання та вміння) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, аналізувати інформацію про етіологію, класифікацію спадкової патології, критерії різних типів успадкування, особливості патогенезу спадкових дегенеративно-дистрофічних захворювань м'язової і нервової системи, клінічний поліморфізм, діагностичні та диференціально-діагностичні ознаки дегенеративних захворювань, опанування сучасними принципами і методами лікування хворих зі спадковими захворюваннями нервової системи.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета викладання дегенеративно-дистрофічних захворювання нервової системи передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в неврології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми спадкових дегенеративно-дистрофічних захворювань нервової системи;
- Поповнення знань з медичної та клінічної генетики, визначати критерії різних типів успадкування;
- Здатність визначати комплекс необхідних інструментальних, лабораторних методів дослідження, сучасних шкал для діагностики найпоширеніших форм спадкової патології;
- Аналізувати етіологічні, патогенетичні особливості, клінічні прояви, диференціально - діагностичні ознаки дегенеративних захворювань;
- Оцінити діагностичну, прогностичну цінність симптомів спадкової патології нервової системи;
- Визначати сучасні напрямки і алгоритми лікування дегенеративно-дистрофічних захворювань нервової системи;
- Діагностувати невідкладні стани в клініці нервових хвороб та організовувати надання екстреної допомоги;
- Визначати питання ранньої діагностики, спадкових дегенеративних захворювань нервової системи лікування, профілактики спадкових дегенеративних захворювань нервової системи у медичному і соціально-економічному аспектах;
- Розробляти реабілітаційні та профілактичні заходи з позицій доказової медицини.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини за спеціальністю «нервові хвороби», організовувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових
--

систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний і міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідну роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність комунікувати в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати та ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною та іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі неврології, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку спадкових неврологічних захворювань.

ФК2. Здатність розробляти та керувати науковими проектами в галузі неврології, формулювати зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність визначати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі неврології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо проблем дегенеративно-дистрофічної патології нервової системи.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження в галузі неврології згідно стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки відповідно до поставленої мети, завдань та критеріїв досягнення очікуваних результатів при вивченні спадкової патології нервової системи.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати та узагальнювати результати роботи в неврологічній клініці, дані власних наукових досліджень з діагностики та лікування найбільш поширених спадкових дегенеративних неврологічних захворювань, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності та авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання, синтез нових ідей з актуальних проблем неврології в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «нервові хвороби».

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння за фахом «нервові хвороби» в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі неврології.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, конкретно оцінювати і творчо використовувати наукову інформацію стосовно типу передачі, ступеню пенетрантності, етіологічних факторів та патогенетичних механізмів розвитку основних дегенеративно-дистрофічних захворювань нервової системи.

ПРН 4. Вміти встановити та сформулювати проблеми щодо механізму виникнення патоморфологічних змін нервово-м'язових структур при спадково-дегенеративних захворюваннях нервової системи та накреслити шляхи їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі неврології на основі принципів наукової етики та академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати та систематизувати клінічні та наукові дані стосовно перебігу та ускладнення дегенеративно-дистрофічних захворювань нервової системи.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Нервові хвороби» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні генетичні, лабораторні та інструментальні дослідження стану здоров'я хворих з дегенеративно-дистрофічними захворюваннями нервової системи.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи дослідження (клініко-генеалогічне, біопсія м'язів, гістологічне, імунологічне, біохімічне) спадкових захворювань нервової системи.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо спадкових дегенеративно-дистрофічних хвороб нервової системи.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕГЕНЕРАТИВНО-ДИСТРОФІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			
				Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи	3	90	8	8	28	46
	ВСЬОГО	3	90	8	8	28	46

Теми лекцій

№	Тема	Години
1.	Спадкові захворювання нервово-м'язової системи.	2
2.	Дегенеративні захворювання з переважним ураженням пірамідної системи і мозочка.	2
3.	Міастенія і міастенічні синдроми.	2
4.	Хвороба Паркінсона. Клініко-фізіологічні біомаркери.	2
	Разом	8

Теми семінарських занять

№	Тема	Години
1.	Невральна аміотрофія Шарко-Марі-Тута, Дежеріна-Сотта .	2
2.	Вторинні спінальні аміотрофії (Вердніга-Гоффмана, Кугельберга-Веландера).	2
3.	Дегенеративні захворювання з когнітивними порушеннями – хвороба Альцгеймера, Піка, деменція лобового (лобово-скроневого) типу.	2
4.	Спадкові захворювання метаболізму з ураженням нервової системи (ліпідози, мукополісахаридози, фенілкетонурія).	2
	Разом	8

Теми практичних занять

№	Тема	Години
1.	Спадкові захворювання нервово-м'язової системи, класифікація. Електрофізіологічні методи дослідження (ЕМГ, ЕНМГ).	2
2.	Прогресуючі м'язові дистрофії - клініко-генеалогічне, біопсія м'язів, гістологічне, імунологічне, біохімічне дослідження.	2
	Природжена міотонія (хвороба Лейдена-Томсена). Пароксизмальна міоплегія, патогенез, діагностика, лікування.	
3.	Спадкові невральні аміотрофії – Руссі-Леві; Шарко-Марі-Тута; гіпертрофічний неврит Дежеріна-Сотта.	2
4.	Вторинна спінальна аміотрофія - Вердніга-Гоффмана (ранній і хронічний інфантильний типи).	2
5.	Спінальна аміотрофія - Кугельберга-Веландера (ранні та юнацькі форми) .	2
6.	Бульбоспінальна м'язова атрофія (синдром Кеннеді).	2

7.	Міастенія та міастенічні синдроми; міастенічний криз, діагностика, лікування.	2
8.	Дегенеративні захворювання з переважним ураженням пірамідної системи та спадкові спіноцеребелярні дегенерації - хвороба Фрідрайха, мозочкова атаксія П'єра-Марі.	2
9.	Захворювання з переважним ураженням екстрапірамідної системи – хвороба Паркінсона. Прогресуючий над'ядерний параліч.	
10.	Гепатоцеребральна дистрофія (хвороба Вестфал- Вільсона- Коновалова).	2
11.	Хорея Гентінгтона, тип передачі, генетичне дослідження, клініка, лікування.	2
12.	Деменція з тільцями Леві (хвороба дифузних тілець Леві).	2
13.	Захворювання з когнітивними порушеннями - хвороба Альцгеймера, Піка.	2
14.	Нейровізуалізаційні , клініко-фізіологічні та молекулярно - патохімічні біомаркери дослідження нейродегенеративних захворювань головного мозку.	2
	Разом	28

Теми для самостійної роботи

№	Тема	Години
1	Методи медико-генетичного консультування.	2
2.	Первинні міопатії, патогенез, клінічні форми.	2
3.	Плече-лопатково-лицева міопатія Ландузі-Дежеріна.	2
4.	Прогресуюча міодистрофія Дюшенна.	
5.	Синтез і функція структурного білка – дистрофіну.	2
6.	Дистальна міодистрофія з пізнім деб'ютом (тип Веландера)	
7.	Нетипові форми міодистрофій- міопатія Грефе, Гоффманна-Навіля, Сестана-Лежона.	
8.	Дистрофічна міотонія Россолімо – Шнайнерта -Куршмана.	2
9.	Поліневротична атактична дегенерація Рефсума.	
10.	Нервово- м'язові синдроми при ендокринопатіях.	2
11.	Вторинні міастенічні синдроми. Синдром Ламберто-Ітона.	2
12.	Лікування міастенії та міастенічного кризу.	2
13.	Факоматози.Туберозний склероз (хвороба Бурневільля- Прінгла).	2
14.	Нейрофіброматоз (хвороба Реклінгхаузена).	2
15.	Первинні та вторинні дистонії, диференційна діагностика, лікування.	2
16.	Фокальна дистонія –первинний блефароспазм.	2

17.	Спадкові захворювання метаболізму з ураженням нервової системи (фенілкетонурія , ліпідози, мукополісахаридози).	2
18.	Спадкова- міоклонус-епілепсія - хвороба Унферріхта-Лундборга.	2
19.	Комплексне лікування гепатоцеребральної дистрофії.	2
20.	Фізіологічні аспекти хвороби Гентінгтона.	2
21.	Патогенез паркінсонізму. Фармакотерапія хвороби Паркінсона.	2
22.	Патоморфологічна характеристика, патогенез, стадії хвороби Альцгеймера.	2
23.	Фармакотерапія хвороби Альцгеймера: молекулярні аспекти і перспективи.	2
	Разом	46

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);

б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;

в) розв'язання типових ситуаційних задач;

д) контроль практичних навичок.

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставленням традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недоста тньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. Перелік контрольних питань

1. Спадкові захворювання нервово-м'язової системи, класифікація.
2. Первинні міопатії, патогенез, клінічні форми.
3. Прогресуюча міодистрофія Дюшенна.
4. Синтез і функція структурного білка – дистрофіну.
5. Плече-лопатково-лицева міопатія Ландузі-Дежеріна.
6. Дистальна міодистрофія з пізнім деб'ютом (тип Веландера).
7. Міопатія Грефе.
8. Міодистрофія - Гоффманна-Навіля.
9. Міодистрофія - Сестана-Лежона.
10. Природжена міотонія (хвороба Лейдена-Томсена).

11. Пароксизмальна міоплегія, патогенез, діагностика, лікування.
12. Дистрофічна міотонія Россолімо – Шнайнерта -Куршмана.
13. Методи медико-генетичного консультування.
14. Електрофізіологічні методи дослідження (ЕМГ, ЕНМГ) нервово-м'язової системи.
15. Прогресуючі м'язові дистрофії - клініко-генеалогічне, біопсія м'язів, гістологічне, імунологічне, біохімічне дослідження.
16. Нервово- м'язові синдроми при ендокринопатіях.
17. Невральна аміотрофія Шарко-Марі-Тута.
18. Невральна аміотрофія Дежеріна- Сотта.
19. Поліневротична атактична дегенерація Рефсума.
20. Вторинна спінальна аміотрофія - Вердніга-Гоффмана .
21. Спінальна аміотрофія - Кугельберга-Веландера (ранні та юнацькі форми) .
22. Дегенеративні захворювання з переважним ураженням пірамідної системи.
23. Сімейний спастичний параліч Штрюмпеля.
24. Спадкові спіноцеребелярні дегенерації - хвороба Фрідрайха.
25. Мозочкова атаксія П'єра-Марі.
26. Міастенія та міастенічні синдроми.
27. Синдром Ламберто-Ітона.
28. Міастеніний криз, діагностика, лікування.
29. Факоматози.
30. Туберозний склероз (хвороба Бурневілля - Прінгла).
31. Нейрофіброматоз (хвороба Реклінгхаузена).
32. Первинні та вторинні дистонії, диференційна діагностика, лікування.
33. Фокальна дистонія – первинний блефароспазм.
34. Спадкові захворювання метаболізму з ураженням нервової системи- фенілкетонурія.
35. Мукополісахаридози, ліпідози.
36. Спадкова- міоклонус-епілепсія - хвороба Унферріхта-Лундборга.
37. Гепатоцеребральна дистрофія (хвороба Вестфалія- Вільсона- Коновалова).
38. Комплексне лікування гепатоцеребральної дистрофії.
39. Хорея Гентінгтона, тип передачі, генетичне дослідження, клініка, лікування.
40. Захворювання з переважним ураженням екстрапірамідної системи – хвороба Паркінсона.
41. Патогенез паркінсонізму.
42. Фармакотерапія хвороби Паркінсона.
43. Прогресуючий над'ядерний параліч.
44. Деменція з тільцями Леві (хвороба дифузних тілець Леві).
45. Хвороба Альцгеймера, перебіг, стадії.
46. Патоморфологічна характеристика, патогенез хвороби Альцгеймера.
47. Фармакотерапія хвороби Альцгеймера: молекулярні аспекти і перспективи.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Обов'язкова

1. Григорова І.А. Неврологія: національний підручник / за ред. І.А.Григорової, Л.І.Соколової. Київ «Медицина», 2020, 3-є (перероблене і доповнене). 640 с.
2. Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник/ за редакцією Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш. Київ: «Медицина»: 2020, 2-є (перероблене та доповнене). 144 с.
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник /І.С.Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Рошин та інші/; за ред.. І.С.Зозулі.-3-є видання, пер.та доп.-Київ.-ВСВ «Медицина».-2017.- 960 с.
3. Матвієнко Ю.О., Негрич Т.І., Мар'єнко Л.Б., Король Г.М.Невідкладні стани в неврології: підручник. Львів. ЛНМУ імені Данила Галицького, 2020 – 224 с.
4. Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Малярська Н.В., Мар'єнко Л.Б., Король Г.М., Шоробура М.С., Пшик Р.С., Матвієнко Ю.О. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та

самостійної роботи з підготовки докторів філософії (PhD) галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Медицина» спеціалізацією «Нервові хвороби» вищих медичних закладів - Львів, ЛНМУ імені Данила Галицького, 2020.- 276 ст.

5. Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич Неврологія : підручник / за ред. Н. В. Литвиненко. 2-ге вид., виправлене. К. : Медицина, 2017. 288 с.

6. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. /Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. 156 с.

Додаткова

1. Актуальные вопросы неврологии/под. ред..В.Л.Голубева. М.:МЕДпресс-информ, 2019.- 488 с.

2. А.Л.Сидалковский, И.А.Дюдина. Прикладная неврология. Клиника современной неврологии: «Аксимед», 2019.-541с.

3. Белова А.Н. Шкалы, тесты и опросники в неврологии и нейрохирургии / А.И. Белова. - 3-е изд.. перераб. и доп. - VI : Практическая медицина. 2018. - 696 с.

4. Боженко М.І., Негрич Т.І.,Боженко Н.Л.,Негрич Н.О. Головний біль.

Навчальний посібник.-К.: Видавничий дім Медкнига, 2019.- 48 с.

5. Гострі та невідкладні стани в неврології, навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів МОЗ України / ОБ. Погорелов, В.М. Школьник, О.М. Бараненко, Т.В. Юдіна, О.І. Кальбус, О.С. Петров. - К.: Видавничий дім Медкнига, 2017. - 140 с.

6. Гудфеллоу Д.А. Обследование неврологического больного/пер.с англ.:под ред. В.В.Захарова.-М.: ГЕОТАР- медиа, 2017.- 208 с.

7. Діагностичні алгоритми в неврології : (рек. Вченою радою ІФНМУ (прот.№12 від 27.10.2015) / Н. П. Яворська, В. А. Гриб, В. В. Смілевська, С. І. Генік ; за ред. Яворської Н.П. - К. : Видавничий дім Медкнига, 2016. - 40 с.

8. ЗенковЛ. Р. Клиническая электроэнцефалография (с элементами эпилептологии): руководство для врачей - 7-е изд. – М. :МЕДпресс-информ, 2016. 360 с.

9. Диференційна діагностика та лікування нервово-м'язових захворювань : навч. посібник для лікарів-інтернів за спеціальностями «Неврологія», «Психіатрія», «Загальна практика - сімейна медицина» / О. А. Козьолкін, С. О. Медведкова, А. В. Ревенько, А.А. Кузнєцов, А.О. Дронова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 134 с.

10. Касян С. М. Вибрані аспекти медичної генетики : навчальний посібник / С. М. Касян, В. О. Петрашенко, М. П. Загородній ; за ред. д-ра мед. наук, проф. О. І. Сміяна. – Сумський державний університет, 2019. – 164 с.

11.Метаболические болезни: учебное пособие / Гречанина Ю.Б., Гречанина Е.Я., Белецкая С.В. – Харьков: ХНМУ, 2016. - 204 с.

12. Мисулис К.Є., Хед Т.К.Справочник по неврологии Неттера/пер.с англ.. М.:МЕДпресс-информ, 2019. 608с.

13 .Мищенко Т.С., В.Н. Мищенко.Современная диагностика и лечение неврологических заболеваний, 4-е издание //Довідник лікаря «Невролог.психіатр».-К.: Тов. «Доктор-Медіа», 2016.470 с. (Серія «Бібліотека Здоров'я України»).

14. Мументалер Марко. Неврология. Москва. «Мед-пресс-информ», 2019. – 920с.

15. Неврология: национальное руководство/ под. ред.. Е.И.Гусева, А.Н.Коновалова, В.И.Скворцовой.2-е узд.,перераб.и доп. М.: ГЕОТАР-Медиа,2018.-Т1-880 с.

16. Неврология XXI века: диагностические, лечебные и исследовательские технологии: Руководство для врачей. В 3-х т. / Под ред. М.А. Пирадова, С.Н. Иллариошкина, М.М. Танашян. Т. I. Современные технологии диагностики заболеваний нервной системы. - М.: ООО «АТМО», 2015. - 488 с.

17. Нейродегенеративные заболевания: молекулярные основы патогенеза, прижизненной персонифицированной диагностики и таргетной фармакотерапии / М.А. Пальцев, И.М. Кветной, В.А. Зуев, Н.С. Тинькова, Т.В. Кветная. - СПб. : Эко-Вектор, 2019. - 200 с.

18. Нейродегенеративные заболевания: молекулярные основы патогенеза, прижизненной персонифицированной диагностики и таргетной фармакотерапии / М.А. Пальцев, И.М. Кветной, В.А. Зуев, Н.С. Тинькова, Т.В. Кветная. - СПб. : Эко-Вектор, 2019. - 200 с.

19. Сиделковский А.Л. Неврология: атлас-справочник / А.Л.Сиделковский-К.:Паблш Про, 2020 -856 с.
- 20.Скоромец А.А. Нервные болезни: учебн.пособие / А.А.Скоромец, А.П.Скоромец, Т.А.Скоромец. – 4-е узд. – М.: МЕДпресс-информ, 2017. 568 с.
21. Фриммель М. Экстренные ситуации в клинической практике: пер. с нем. / М. Фриммель -М.: Мед. лит., 2018,- 224 с.

Посібники та підручники з неврології англійською мовою:

1. Neurology: texbook for students of higher education establishments - medical universities, institutes and academies. / edit by L.A.Hryhorova, L. I. Sokolova. - К. : AUS Medicine Publishing, 2017. - 624 с.
2. Neurology: Clinical Cases [Текст] = Неврологія=Клінічні задачі : A practical guide for students of higher medical education institutions of the IV level.of accred. (Recom.MHU №2 as of Juli 1, 2012) / L. Sokolova, L. Panteleienko, T. Dovbonos, V. Krylova ; edit by L. Sokolova. - К. : AUS Medicine Publishing, 2016. - 96 с.
3. Avidan Alon Y. Review of Sleep Medicine (Paperback) Elsevier; 4 edition (September 15, 2017).
4. Bhatia K. Case Studies in Movement Disorders (Common and Uncommon Presentations). - Cambridge University Press; 1st edition, 2017. – 170 p.
5. Donofrio PD. Guillain-Barré Syndrome / Continuum (Minneap Minn). 2017, Oct. Vol. 23, №5 (Peripheral Nerve and Motor Neuron Disorders). P. 1295-1309.
6. Paul W Brazis, Joseph C Masdeu, José Biller. Localization in Clinical Neurology (Hardcover) LWW; Seventh edition (August 4, 2016).
7. Hiroshi Shibasaki, Mark Hallett. The Neurologic Examination: Scientific Basis for Clinical Diagnosis (Hardcover) Oxford University Press; 1 edition (July 14, 2016).
8. Krebs Claudia, Weinberg Joanne, Akesson Elizabeth. Lippincott Illustrated Reviews: Neuroscience (Lippincott Illustrated Reviews Series) (Paperback) LWW; Second, North American edition (November 18, 2017).
9. Dale Purves, George J. Augustine, David Fitzpatrick et al. Neuroscience (Hardcover) Oxford University Press; 6 edition (October 12, 2017).
10. Ebrahimi-Fakhari D. Movement Disorders and Inherited Metabolic Disorders (Recognition, Understanding, Improving Outcomes). - Cambridge University Press; 1st edition, 2020. – 440 p.
11. Haines Duane E. Neuroanatomy: Atlas in Clinical Context: Structures, Sections, Systems, and Syndromes (Paperback) LWW; Tenth, North American edition (October 4, 2018).
12. Frucht S., Termsarasab P. Movement Disorders Phenomenology: An Office-Based Approach. - Springer; 1st ed., 2020. – 329 p.
13. Daniel Pedro Cardinali. Autonomic Nervous System: Basic and Clinical Aspects (Hardcover) Springer; 1st ed. 2018 edition (August 5, 2017).
14. Joel E. Morgan, Joseph H. Ricker. Textbook of Clinical Neuropsychology (Hardcover) Taylor & Francis; 2 edition (December 19, 2017).
15. Osama O. Zaidat, Alan J. Lemer, J. Douglas Miles. The Little Black Book of Neurology (Paperback) Elsevier; 6 edition (April 30, 2019).
16. Stuhan Davis. Neurology: NEUROLOGY CLINICAL PRACTICE AND CRITICAL CARE: The Clinical Practice of Neurology (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 22, 2019).
17. Mervat Wahba. The Clinical Practice of Critical Care Neurology: clinical localization, Diagnosis & Treatment in Clinical Neurology and Neuroanatomy, of Neurological disorders and the investigative modalities (Kindle Edition) Amazon Digital Services LLC (August 8, 2019)
18. John C. M. Brust. Current Diagnosis & Treatment in Neurology (Paperback) McGraw-Hill Education / Medical; 3 edition (February 15, 2019).
19. Maurice Victor, Rod R. Seeley. Adams and Victor's Manual of Neurology (Hardcover) McGraw-Hill Education / Medical; 11 edition (May 27, 2019).

20. Richard A. Walsh, de Bie, Robertus M.A., Susan H. Fox. Movement Disorders (What Do I Do Now), 2nd Edition (Paperback) Oxford University Press; 2 edition (November 25, 2016).
21. Stephen Goldberg. The Four-Minute Neurologic Exam (Made Ridiculously Simple) (Paperback) MedMaster Inc; 2 edition (January 1, 2017).
22. Sudhansu Chokroverty. Sleep Disorders Medicine: Basic Science, Technical Considerations and Clinical Aspects (Hardcover) Springer; 4th ed. 2017 edition (May 3, 2017).
23. Graeme J. Hankey, Malcolm Macleod, Philip B. Gorelick. Warlow's Stroke: Practical Management (Hardcover) Wiley-Blackwell; 4 edition (April 15, 2019).
24. Mendelow A. David, Lo Eng H., Sacco Ralph L. Stroke: Pathophysiology, Diagnosis, and Management (Hardcover) Elsevier; 6 edition (September 7, 2015).
25. Michelle Bureau, Pierre Genton, Antonio Delgado-Escueta. Epileptic Syndromes in Infancy, Childhood and Adolescence (Hardcover) John Libbey Eurotext; 6th edition (June 20, 2019).
26. Mitoma H., Manto M. Neuroimmune Diseases: From Cells to the Living Brain. - Springer; 1st ed., 2019. – 839 p.
27. Mark B. Bromberg. Peripheral Neuropathies: A Practical Approach (Kindle Edition) Cambridge University Press; 1 edition (April 30, 2018).
28. Paul Rea. Essential Clinically Applied Anatomy of the Peripheral Nervous System in the Limbs (Kindle Edition) Academic Press; 1 edition (July 23, 2015).
29. Pillai J., Cummings J. Neurodegenerative Diseases: Unifying Principles. - Oxford University Press; 2016. – 360 p.
30. Preston D., Shapiro B. Electromyography and Neuromuscular Disorders: Clinical-Electrophysiologic-Ultrasound Correlations. - Elsevier; 4th edition, 2020. – 808 p.
31. Bibiana Bielekova, Gary Bimbaum, Robert P. Lisak. Neuroimmunology (Contemporary Neurology Series) (Hardcover) Oxford University Press; 1 edition (July 22, 2019).
32. Sethi K., Erro R, , Bhatia K. Paroxysmal Movement Disorders: A Practical, Concise Guide. - Springer; 1st ed., 2021. – 151 p.
33. William W. Campbell, Richard J. Barohn. DeJong's The Neurologic Examination (Hardcover) LWW; Eighth edition (July 9, 2019).

Інформаційні ресурси:

джерела Інтернет

http://meduniv.lviv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=137&Itemid=173&lang=uk

Nevrologi.com.ua

Neurology.com.ua

medscape.com

www.vertigo.ru

Rehabilitat.h12.ru

<http://www.mif-ua.com/archive/mezhdunarodnyj-nevrologicheskij-zhurnal/numbers>

<http://neuronews.com.ua>

<http://mozdocs.kiev.ua/>

<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

<http://medstandart.net/browse/2707>

<http://www.uazakon.com/big/text1316/pg3.htm>

<https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/cardiology-uk/section-13-uk/glava-3-dagnostika-ta-likuvannya-sinkopalnih-staniv>